

Lamaan

VANHEMPANA TIETEENHARJOITTAJANA Jarrumies ei malta jälleen olla neuvomatta nuorempiaan siitä, miten ongelmista selvittää. Nyt neuvot eivät olekaan mitään pikkujuttuja vaan paneutuvat ongelmista yhteen suurimmista, eli ovesta sisään astuneeseen lamaan.

Jarrumies muistaa hyvin edellisenkin vastaavan ajan, jolloin ajat oli kovat ja miehet (Viinanen ja Aho) rautaa.

Asiaa kannattaa tarkastella kolmen eri sektorin kannalta, yksityinen, valtio ja kunta, koska haasteet ovat erilaiset ja näin myös ratkaisut. Yksi asia on kuitenkin kaikille yhteinen, ja se on se, että ratkaisun on oltava pitkäjänteinen sillä tämän laman jälkeen asiat eivät enää koskaan ole sillä mallilla, millä ne olivat ennen nykyistä tilannetta. Pelkästään jo huikaiseva valtion velka tämän laman jäljiltä varmistaa sen.

Yksityisen sektorin kannalta laman hoito on varsin normaalia. On sopeuduttava. Kuitenkin on pidettävä huoli henkilöstöstä. Tähän on keinoja. Henkilöstöä voidaan kouluttaa ja valmistaa tulevaan. Tämä toki maksaa, mutta yritysten kasvat ovat pääsääntöisesti varsin hyvässä kunnossa ja uskoakseni julkista tukeakin koulutukseen on luvassa. Toinen ja yrityksille merkittävä keino on yksinkertaisesti vähentää projektien ja toiminnan katetta, eli tehdä halvemmalla. Tämäkin maksaa, mutta pitää henkilöstön työssä ja tuo kuitenkin kassaan rahaa. Yritysten ja valtion yhteistyö on nyt paikallaan. Valtio voi toteuttaa omia projektejaan etuajassa ja pienemmällä kustannuksella kuin korkeasuhdanteen aikana. Uskon, että maanmittausalallakin tällaisia hankkeita on, jos niitä aletaan miettiä. Yksityisen sektorin eräs mahdollisuus on myös tehostaa tutkimus- ja kehitystoimintaa, johon on myös saatavissa valtion tukea.

Kaikkein tärkein tehtävä yksityisellä puolella on kuitenkin tehostaa myyntiorganisaation toiminta äärimmilleen. Kaupan saanti vaatii enemmän työtä kuin ennen, hintakilpailu on kovempi ja asiakkaat varovaisempia. Kuitenkin, kuten tiedetään, se myyntiorganisaatio, joka tekee eniten töitä, on voittaja. Täytyy myös ymmärtää, että asiakas palkitsee hyvää myyntityötä

tehneen organisaation nousun alkaessa. Taantuma ja lama ovat oivallisia hetkiä yrityksille yllättää kilpailijat ns. housut kintussa vaikeroimassa. Laman aikana voi hyvin kasvattaa markkinaosuuttaan ja pedata hyvää tulevaisuutta.

Perinteisesti maanmittausalalla yksityinen sektori on huonojen aikojen alkaessa aloittanut keskustelun siitä, mitä viranomaisen pitää itse tehdä ja mitä teetää yksityisillä. Tämä keskustelu on nyt hyödytöntä, koska aika ei riitä päätöksiin em. asioissa.

Aiheeseen onkin syytä palata sitten, kun siihen on aikaa.

Valtiosektorin osalta tilanne on hieman toisenlainen. Valtion odotetaan toimivan pankkina lamasta toipumiselle. Sen on käynnistettävä runsaasti erilaisia hankkeita työllisyyden ylläpitämiseksi. Sen on tuettava koulutusta ja yritysten tuotekehitystoimintaa jne. Oleellista kuitenkin on se, että valtion toiminta joko tukee yhteiskunnan alkavaa nousua siten, että toteutettavat hankkeet eivät aiheuta toteutuksen jälkeen pysyviä lisäkuluja, tai että verorasite toteuttavan hankkeen jälkeen on entistä pienempi. Sellainen investointi, joka lisää toteutuksensa jälkeen pysyvästi kuluja, ei ole nyt paikallaan. Valtion rooli edellyttää nyt hyvää yhteistyötä yksityisen sektorin kesken. Kuntasektorin suhteen valtion on otettava isännän rooli ja pakotettava kuntia liitoksiin ja järjehtämään toimintojaan. Valtion erityisenä haasteena on pitää huolta valtion velanotosta. On hirvittävää katsella niitä velkamääriä, joita meillä jo nyt on ja joita joudutaan vielä ottamaan. Velka on veli otettaessa, veljenpoika maksettaessa.

Vaikein ja dramaattisin tilanne on kuitenkin kunnissa, joissa on vuosikausia eletty kuin pellossa. Valtiolta on kiristetty rahaa ja veroa on sumeilematta korotettu. On oikein kilpailtu sillä, kuka pystyy esittämään tilanteen surkeimpana. Tämän laman jälkeen kuntasektori ei enää koskaan tule palaamaan ennalleen. Siihen ei yksinkertaisesti ole maalla varaa.

Kuntien onkin nyt ensitöikseen tehtävä selvitys siitä, mitkä ovat ne todella lakisääteiset työt, mitkä kunnan on pakko hoitaa. Tämän jälkeen kunnan on selvitettävä,

mikä on taloudellisin tapa hoitaa nämä asiat. Pitääkö ne tehdä itse vai ostetaanko. Tämän jälkeen lasketaan kulut ja selvitetään, riittääkö verokertymä. Tiedän, että lähes kaikissa kunnissa se riittää oikein hyvin. Tämän jälkeen katsotaan voidaanko veroäyriä pudottaa (aivan oikein, pudottaa). Jos voidaan, kuten useissa tapauksissa voidaan, 'pelivarasta' pitää ainakin osa toteuttaa (esim. 20–30 %) ja sitten katsotaan, mitä tehdään lopulla rahalla ja kuinka paljon kaikkea sitä kivaa, mikä ei ole lakisääteistä, voidaan toteuttaa. Kaikenlainen rakentaminen, mikäli se kohdistuu esim. uusiin ulkoilupaikkoihin, kulttuurikeskuksiin ja kunnantaloihin on välittömästi pantava jäihin, koska se ei edistä kunnan talouden kehittymistä

“Tämän laman jälkeen kuntasektori ei enää koskaan tule palaamaan ennalleen.”

vakaaksi organisaatioksi, joka huolehtii lakisääteisistä tehtävistä. Tämä tarkoittaa esim. henkilöstön vähentämistä aluksi vähän ja pitkällä aikavälillä paljon. Työttömyyttä tulee, mutta osa työllistyy, koska kunta ei enää tarjoa asukkailleen läheskään kaikkia niitä palveluja kuin aikaisemmin (koska ne eivät ole lakisääteisiä). Jos nämä palvelut ovat hyviä ja todella tarpeellisia, niin kyllä niille tarjoajat löytyvät. Jarrumies tietää monen ajattelevan, että ajatukset ovat järjettömiä. Niin ovat, niin kauan kunnes huomataan, että ne on pakko toteuttaa ja silloin lääkkeet ovat vielä kovemmat. Jarrumies aidosti uskoo, että seuraavissa kunnallisvaaleissa läpi menee ehdokkaita, jotka asettavat tavoitteekseen veroäyriin pudottamisen. Väistämätön tapahtukoon.

Hyvää Lamaa!